

Jedność i walka podobieństw

czyli dialektyka informatyzacji
administracji rządowej i samorządowej

Józef Oleński

Uniwersytet Warszawski

Narodowy Bank Polski

X Konferencja Miasta w Internecie

Zrównoważony rozwój Polski oparty na innowacyjnych
technologiach komunikacji i informacji

Prawa dialektyki wg Hegla

- I. Jedność i walka przeciwieństw
- II. Przechodzenie ilości w jakość
- III. Rozwój przez negację stanu istniejącego

„*Anty-Hegel*” czyli dialektyka stosowana w informatyzacji sektora publicznego

- I. **Jedność i walka podobieństw** *czyli lepszy system jest wrogiem systemu istniejącego*
- II. **Przechodzenie jakości w ilość** *czyli im gorzej tym więcej (redundancji, nakładów, zamówień)*
- III. **Rozwój przez pertyfikację** *stanu za pomocą ICT* *czyli inercja - główną siłą napędową rozwoju*

I. *Nowy, lepszy system jest wrogiem naszego – informacyjna ksenofobia i autarkia*

- Autonomia kompetencyjna jednostek sektora publicznego = każdy sobie ....
- Brak ogólnokrajowych standardów = wiele standardów lokalnych, brak spójności
- Autonomia systemów ogólnokrajowych na wszystkich szczeblach: centralnym, regionalnym, lokalnym
- Konkurencja na rynku usług informatycznych powoduje niekompatybilność i brak interoperacyjności systemów
- PPP w warunkach asymetrii odpowiedzialności = urząd zakładnikiem firmy ICT
- Brak efektywnej koordynacji międzysystemowej

II. *Przechodzenie jakości w ilość czyli im gorzej tym więcej*

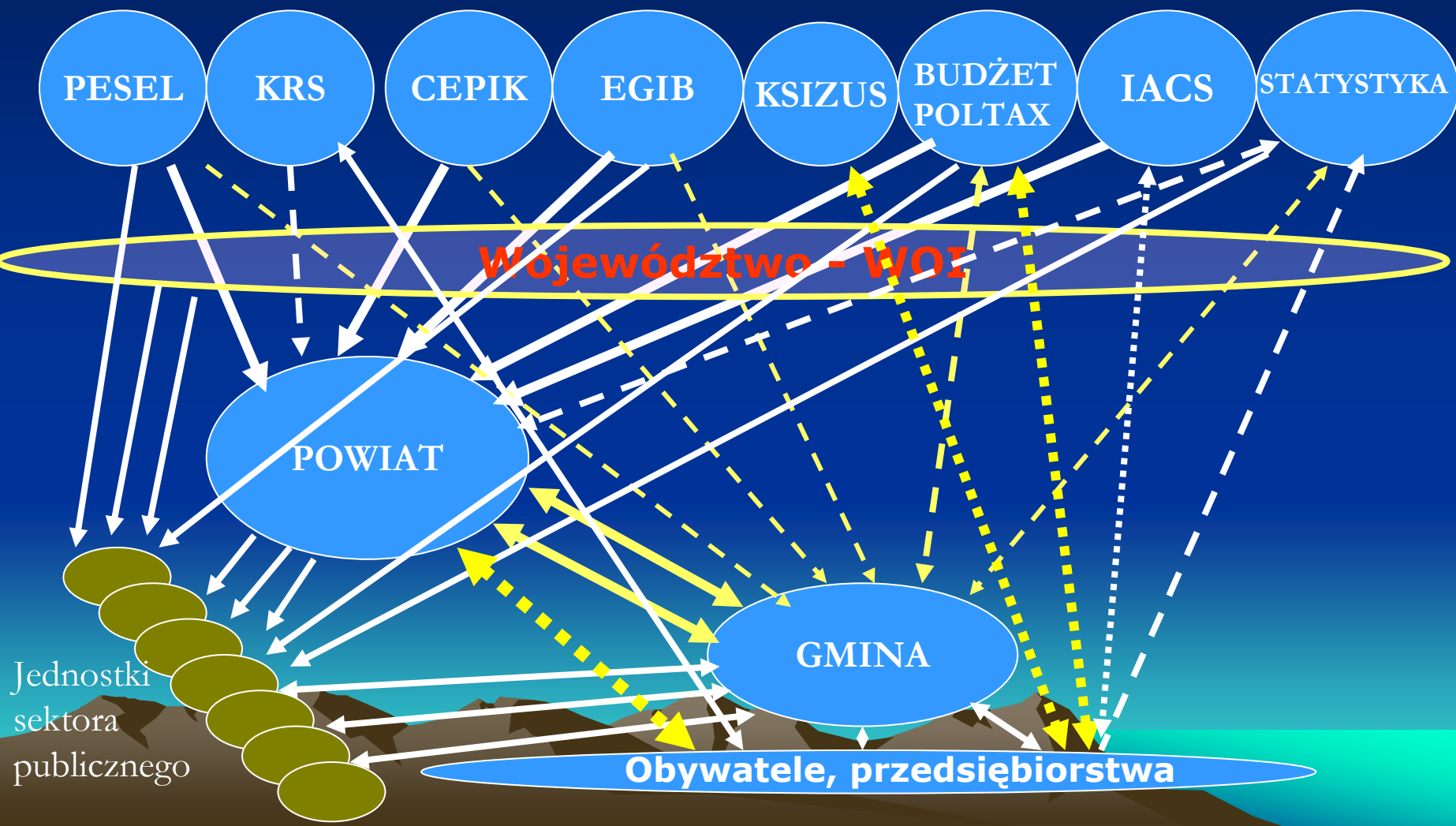
- Niepełna koncepcja, zmienna specyfikacja funkcjonalna
- Niestabilność prawa i organizacji w sektorze publicznym
- Tekst aktu prawnego = SIWS systemu informatycznego
- Częste fragmentaryczne zmiany systemów wymuszane przez zmiany prawa i organizacji
- Koszty zmian obciążają sektor publiczny i uczestników systemów informatycznych
- Przychody wykonawców odwrotnie proporcjonalne do jakości systemów
- Spirala coraz gorszej jakości i coraz wyższych kosztów

III. *Informatyzacja przez petryfikację stanu istniejącego czyli inercja siłą napędową postępu*

- **Dura lex sed lex** - informatyzacja administracji = *petryfikacja istniejących regulacji prawnych*
- Nowe prawo = nowe procedury = nowe autonomiczne systemy
- Utrwalanie autonomizacji systemów przez lokalne standardy, metadane, dane, software, hardware, orgware
- Dezintegracja zasobów i procesów informacyjnych wewnątrz sektora publicznego
- Dezintegracja infrastruktury informacyjnej państwa generowana w procesie legislacyjnym

Implikacje dialektyki stosowanej dla modelu infrastruktury informacyjnej państwa PL2006

Atrybuty modelu infrastruktury PL2006

- **AUTONOMIZACJA NA SZCZEBLU CENTRALNYM** - infrastrukturalne rejestry i systemy użytkowe są autonomiczne prawnie, organizacyjnie, funkcjonalnie i informacyjnie
- **DEZINTEGRACJA** - każdy infrastrukturalny system tworzy własne środowisko informacyjne i informatyczne
- **IZOLACJONIZM** - minimalna wymiana informacji między systemami, autonomiczna aktualizacja danych
- **REDUNDANCJA** - wielokrotne pierwotne ujmowanie danych
- **KONFLIKTY** funkcji systemów i kompetencji gestorów
- **DEZORGANIZACJA** – na szczeblach terenowych
- **INFORMATYZACJA** – petryfikuje autonomizację i dezintegrację
- **KOSZTY** - ekonomiczne i społeczne dla budżetu, obywateli i przedsiębiorstw

Model infrastruktury PL20XX

Wyspecjalizowane systemy informacyjne administracji i innych instytucji realizujących zadania publiczne

Ogólnokrajowe systemy administracji: podatkowe, ubezpieczenia społecznego, zdrowotnego, usług społecznych

Ogólnokrajowe rejestry i ewidencje wyspecjalizowane

Oficjalne systemy informacji publicznej

Bazowe systemy identyfikacji osób, podmiotów i terytorium

Metainformacje i parainformacje

Standardowe dane elementarne

Normy generatywne

Admi-
nistra-
cyjna

Infor-
macja

Pro-
cedu-
ralna

Bez koordynacji nie ma integracji

Bez integracji nie ma taniego państwa i sprawnej administracji

- **Koordynacja wg zasady pomocniczości !!!**
- **„Odresortowienie” koordynatora**
- **Akceptacja koordynacji przez gestorów głównych rejestrów, ewidencji i systemów**
- **Instrumenty koordynacji:**
  - standardy informacyjne
  - systemy metainformacyjne
  - systemy parainformacyjne
  - systemy identyfikacji
- **Kompetencje koordynatora**
  - stanowienie obligatoryjnych standardów
  - zarządzanie „masą krytyczną” :metainformacji, parainformacji i systemów identyfikacji

Czy Unia pomoże

czyli jak integracja z UE wpłynęła i wpływa na strategię informatyzacji sektora publicznego PL2006

- **Dyrektywy UE dotyczące informacji i informatyzacji są**
  - akceptowane jako autonomiczne akty prawne
  - wdrażane w formie systemów informatycznych autonomicznych względem istniejących systemów krajowych
- **Realizacja dyrektyw UE jest priorytetowa względem zadań krajowych systemów infrastrukturalnych**
- **Potrzeby krajowych uczestników systemów informacyjnych są drugorzędne względem potrzeb administracji UE**
- **Dezintegracja systemów informacyjnych na szczeblu regionalnym i lokalnym: województwa, powiatu, gminy, miejscowości przez systemy centralne**
- **Przykłady ???**
  - IACS, Schengen, KRS, VIES

Warunki transformacji modelu PL2006 na model PL20XX

- Ogólnokrajowe standardy informacyjne
- Podpis elektroniczny jako dobro publiczne
- Dokument elektroniczny
- Odpowiedzialność za dane
- Bezpieczeństwo informacji
- **A2A**
- Metody projektowania systemów uwzględniające specyfikę sektora publicznego
- Profesjonalizm gestorów systemów
- Kultura informacyjna społeczeństwa

Kilka wniosków dla

województw, powiatów, gmin, miast, miasteczek i wiosek w internecie

- **Primum gogitare deinde agere** czyli najpierw informacja potem informatyzacja
  - **Opracować** kompleksową koncepcję infrastruktury informacyjnej państwa
  - **Przyjąć** koncepcję oraz strategię jej wdrażania jako programu rządowego
  - Na jej podstawie opracować program informatyzacji państwa
- **Secundum - non nocere** czyli nie popełniać trudno naprawialnych błędów
  - **Poczekać**, aż gestorzy ogólnokrajowych systemów informacyjnych zrozumieją potrzebę koordynacji
  - **Upowszechniać** wiedzę o infrastrukturze informacyjnej państwa i strategiach jej informatyzacji wśród gestorów systemów i firm IT
  - Szkolić projektantów i administratorów SI w specyficie sektora publicznego
- **Tertium**
  - Harmonizacja komponentów informacyjnych w aktach prawnych w procesie stanowienia prawa
  - Centralna koordynacja przez obligatoryjne standardy informacyjne i ogólnokrajowe rejestry referencyjne
  - Udostępnianie - jako dobra publicznego - homologowanego oprogramowania dla typowych procesów administracyjnych
  - Re-engineering głównych systemów informatycznych

Dziękuję za uwagę

